

Η ιστορία της κομμωτικής

Θεωρούμε δεδομένο ότι σήμερα είναι εύκολο να βρούμε έναν καλό κομμωτή επειδή πλέον υπάρχουν πολλοί επαγγελματίες από τους οποίους μπορείτε να επιλέξετε. Είναι εκπληκτικό το πόσο έχει αλλάξει το επάγγελμα τα τελευταία 2.400 χρόνια. Γνωρίζατε ότι παλιότερα κομμωτής μπορεί να ήταν ένας χειρουργός ή ένας οδοντίατρος ή κάποιος ιερέας; Μπορείτε να φανταστείτε να βλέπετε έναν ιερέα να κουβαλάει ένα ψαλίδι; Πιστεύετε ότι οι κομμωτές πληρώνονταν κάποτε περισσότερο από τους γιατρούς;

Η κομμωτική είναι μια τέχνη με βαθιές ρίζες στα βάθη των αιώνων.

Οι πρώτοι κομμωτές ήταν στην πραγματικότητα γνωστοί ως κουρείς ή όπως αλλιώς τους λέμε μπαρμπέρηδες μια έννοια που προέρχονταν από τη λατινική λέξη "Barba" που σημαίνει γενειάδα. Η ιστορία των κουρέων μπορεί να εντοπιστεί από την αρχή της ανθρωπότητας. Στην Αίγυπτο βρέθηκαν μάλιστα πολλά ξυράφια που χρονολογούνται πριν από πάνω από 6.000 χρόνια. Μερικά από τα πρώτα στοιχεία που έχουμε για τους κουρείς ξεκινούν πριν από 2.300 χρόνια στη Σικελία.

Η ειδικότητα αυτή στη Ρώμη υιοθετήθηκε από πολλούς ερασιτέχνες. Το επάγγελμα ήταν πολύ διαφορετικό από ότι σήμερα, επειδή πολλοί κουρείς δεν είχαν καν τα δικά τους καταστήματα. Κάποιοι έκοβαν τα μαλλιά των πελατών τους στο σπίτι τους ή ακόμα και στους δρόμους. Το ξύρισμα προσφερόταν συνήθως με πολύ λίγα χρήματα λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού, ωστόσο, ορισμένοι κουρείς κατάφεραν να γίνουν πολύ πλούσιοι επειδή προτιμήθηκαν από τους πολίτες της ανώτερης τάξης και μπορούσαν να χρεώσουν περισσότερα για τις υπηρεσίες τους.

Πολλοί λαοί ασχολήθηκαν ιδιαίτερα με την περιποίηση των μαλλιών τους. Από αυτούς ξεχώρισαν οι Αιγύπτιοι, οι Έλληνες, οι Σύριοι, οι Βαβυλώνιοι, οι Μινωίτες, οι Ρωμαίοι, οι οποίοι μάλιστα χρησιμοποίησαν για τον σκοπό αυτό παράξενα υλικά και εργαλεία.

Μερικά από αυτά ήταν το ξύλο, το καλάμι, ο πηλός, ο οψιδιανός, οι καρποί των δέντρων, το λάδι, ο ασβέστης κ.λ.π. Ιδιαίτερη σημασία έδωσε ο άνθρωπος από την εμφάνιση του κιόλας στην γη, στο να χρωματίζει το δέρμα και τα μαλλιά του για λόγους τόσο θρησκευτικούς όσο και καλλωπιστικούς.

Ωστόσο, τα πρώτα ιστορικά τεκμήρια για τον χρωματισμό των μαλλιών (και όχι μόνον) προέρχονται από τους τάφους του Φαραώ. Η αρχαιολογική σκαπάνη απέδειξε ότι οι αρχαίοι Αιγύπτιοι γνώριζαν και χρησιμοποιούσαν για την βαφή των μαλλιών τους μεταλλικά στοιχεία και τουλάχιστον τρία φυτικά χρωστικά: Χέννα, Σουμρίκι και Ρένγκ που έδιναν κόκκινο, κίτρινο και μαύρο χρώμα. Είναι επίσης γνωστό ότι την ίδια εποχή χρησιμοποιούσαν την Χέννα οι λαοί της Ινδίας, της Περσίας και του Ισραήλ.

Οι αρχαίες Ελληνίδες έβαφαν τα μαλλιά τους με διάφορα μείγματα από τάλκ και φυτικούς χυμούς, αλλά και με επικίνδυνες συνταγές που είχαν βάση τον ανθρακικό μόλυβδο (στουπέτσι) και τον θειούχο υδράργυρο (κιννάβαρι).

Οι Λατίνοι συγγραφείς μας πληροφορούν για τις συνταγές βαφής μαλλιών που χρησιμοποιούσαν οι Γαλάτες και που ασφαλώς είχαν υιοθετήσει και πολλές Ρωμαίες κυρίες. Για το ξάνοιγμα των μαλλιών χρησιμοποιούσαν μίγμα από λίπος γίδας και στάχτη οξιάς.

Για το χρωματισμό των μαλλιών χρησιμοποιούσαν φλοιό καρυδιών, άλατα του μολύβδου και του χαλκού και για πιο εύκολη χρήση, χτένισμα με μολύβδινες χτένες.

Όταν ανακαλύφθηκε η Αμερική έγινε γνωστό ότι οι Ινδιάνοι χρησιμοποιούσαν ινδικό λουλάκι για να ζωντανεύουν τα κατάμαυρα μαλλιά τους. Το χρωματικό αποτέλεσμα που πετύχαιναν είναι το σημερινό blue-black (μαύρο-μπλέ).

Περί το τέλος του 16ου αιώνα το ξανθό χρώμα έγινε αληθινή μανία στην Βενετία. Οι κομψότερες Βενετσιάνες μούσκευαν τα μαλλιά τους με ένα διάλυμα καυστικής σόδας και καθόντουσαν στον ήλιο 3-4 ώρες κάθε ημέρα. Με αυτόν τον μάλλον επώδυνο τρόπο αποκτούσαν το περίφημο ξανθό Βενετίας που αποθανάτισε στα έργα του ο μεγάλος ζωγράφος της Αναγέννησης Τισιανός.

Τα πρωτόγονα αυτά μέσα χρωματισμού των μαλλιών δεν διαφοροποιήθηκαν ιδιαίτερα μέχρι την εποχή της περούκας, οπότε δεν υπήρχε πια θέμα βαφής, ένα πουδράρισμα στην περούκα ήταν αρκετό.

Με την εποχή της περούκας άρχισαν και τα περίτεχνα χτενίσματα της εποχής που και αυτά όμως έχουν τις ρίζες τους στα πολύ παλαιά χρόνια. Τα Ελληνικά χτενίσματα ξεχώρισαν για την δημιουργικότητα αλλά και για την απλότητά τους από την Μυκηναϊκή εποχή (1200 π.Χ.) με τις διπλές κορώνες και τις κατασάρεις μπουκλές στο μέτωπο μέχρι και την Μινωική εποχή (1600 πΧ) και τις διακοσμήσεις από πολύτιμα διάδημα με πολλή φαντασία και αρχοντιά.

Οι εποχές του Μπαρόκ, του Ροκοκό, του ρομαντισμού αλλά ακόμη και η μόδα των χρόνων του Ανρύ Γκωμώ σημάδεψαν με την δημιουργικότητα και την φαντασία τους τις εποχές αλλά και τις ίδιες τις γυναίκες αφού το χτένισμα προσέδιδε την κοινωνική τάξη που ανήκαν. Όλα τα υλικά και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν από την Αρχαία εποχή για να επέμβει ο άνθρωπος στα μαλλιά του διέφεραν γεωγραφικά και χρονικά. Τα περίτεχνα χτενίσματα των αγαλμάτων δεν υπήρχαν μόνο μέσα στο μυαλό των γλυπτών, αλλά αντιπροσώπευαν πραγματικές γυναίκες!

Όμως όλα μαζί συνέθεταν την τέχνη της κομμωτικής, η οποία χρειάστηκε να περάσει πολλά και διάφορα στάδια εξέλιξης μέχρι να φτάσει στα σημερινά επίπεδα. Η εξελικτική πορεία της κομμωτικής συνεχίζεται αμείωτη μέχρι και σήμερα και μάλιστα με γρηγορότερο ρυθμό από ότι στο παρελθόν. Η σημερινή κομμωτική χαρακτηρίζεται από την υψηλή τεχνολογία που διαθέτει ο κλάδος αλλά και από τις έντονες, ταχύτατες και τολμηρές αλλαγές και καινοτομίες.

Ο κουρέας ιερέας!

Μερικά από τα πρώτα κουρέια άνοιξαν από χειρουργούς και ιερείς. Ο λόγος που οι ιερείς έγιναν κουρείς ήταν επειδή οι άνθρωποι της αρχαίας Αιγύπτου ήταν πολύ προληπτικοί. Πίστευαν ότι τα πνεύματα μπορούν να εισβάλλουν στο σώμα τους από τις άκρες των μαλλιών του κεφαλιού κάποιου. Το κόψιμο αυτών των τριχών από το κεφάλι θεωρήθηκε ότι διώχνει τα κακά πνεύματα και έτσι το κούρεμα αποτελούσε ένα είδος εξορκισμού. Αυτό τοποθέτησε τους κουρείς σε πολύ υψηλή θέση στην κοινωνία. Δεδομένου ότι οι κουρείς θεωρούνταν ιερείς συχνά τους ζητούσαν να βαπτίσουν ή να διεξαγάγουν τελετές γάμου.

Ο κουρέας ως χειρουργός και οδοντίατρος!

Δεδομένου ότι οι κουρείς μπορούσαν να χειρίζονται πολύ καλά τα ξυράφια τους, είχαν επίσης την δυνατότητα να εκτελούν χειρουργικές επεμβάσεις όπως οδοντιατρικές εργασίες και αφαιμάξεις μια διαδικασία που θεωρούσαν ότι μπορούσε να θεραπεύσει όλους τους τύπους ασθενειών. Δεδομένου ότι αυτοί οι κουρείς εκτελούσαν χειρουργικές επεμβάσεις έγιναν γνωστοί ως Χειρουργοί κουρείς στην Αγγλία. Οι κουρείς πληρώνονταν περισσότερο από τον μέσο χειρουργό, επειδή είχαν πολλές περισσότερες δεξιότητες!

Ο κουρέας «χασάπης»!

Οι κουρείς της Σικελίας κέρδισαν τον τίτλο χασάπηδες, λόγω των θαμπών χάλκινων ξυραφιών τους που μερικές φορές τραυμάτιζαν τους λαιμούς, τα αυτιά και τα μάγουλα των πελατών τους. Εξαιτίας αυτών των περιστατικών πολλοί πελάτες δεν ήθελαν να ξυριστούν με ξυράφι, αναγκάζοντας τους κουρείς να βρουν νέους τρόπους αποτρίχωσης.

Ιστορία του κουρέα!

Η αφαιμάξη, η οποία ήταν η πιο κοινή μέθοδος θεραπείας πολλών ασθενειών αποτελούσε το πρωταρχικό καθήκον των πρώτων κουρέων. Έξω από τα κουρεία τους υπήρχε ένα κάγκελο ή μια κολώνα. Οι κουρείς κρεμούσαν εκεί τα ρούχα τους, τα οποία ήταν καλυμμένα με αίμα και έτσι όλοι γνώριζαν ότι εκεί λειτουργούσε ένα κουρείο! Δεδομένου ότι πολλοί άνθρωποι εκείνη την εποχή ήταν αναλφάβητοι, αυτό κατέστη μια κοινή πρακτική. Περίπου το 1100 οι κουρείς σταμάτησαν να κρεμούν τα ματωμένα ρούχα τους και τοποθετούσαν έναν στύλο με λευκές και κόκκινες ρίγες για να δείχνουν ότι εκεί λειτουργεί ένα κουρείο.

Η πτώση και η άνοδος του κομμωτηρίου!

Κατά τη διάρκεια του 15ου αιώνα, πολλοί χειρουργοί άρχισαν να παραπονούνται ότι οι κουρείς απέκτησαν πάρα πολλά δικαιώματα και ότι δεν ήταν δυνατό κάποιος να θεωρείται κομμωτής, οδοντίατρος και χειρουργός. Οι περισσότεροι κουρείς δεν είχαν εξειδικευμένη ιατρική εκπαίδευση και έτσι κατέφευγαν σε μη συμβατικές μεθόδους για να προσπαθήσουν να θεραπεύσουν τους πελάτες τους, κάτι που συνήθως είχε αποτέλεσμα να βλάπτονται περισσότεροι άνθρωποι από όσους θεραπεύονταν. Προς τα μέσα του 15ου αιώνα λάμβαναν χώρα όλο και περισσότερες ιατρικές ανακαλύψεις και αυτό καθιστούσε δύσκολο για τους κουρείς να παρακολουθούν εξελίξεις στις χειρουργικές επεμβάσεις. Έτσι, το κοινοβούλιο αποφάσισε να περιορίσει τα χειρουργικά τους καθήκοντα. Μέχρι το 1450, οι κουρείς περιορίστηκαν στην εξαγωγή δοντιών και των καθαρισμό των πληγών. Ωστόσο, μέχρι τον 18ο αιώνα, κάθε νέος χειρουργός θα έπρεπε να έχει την έγκριση από δύο κουρείς πριν καταφέρει να λάβει άδεια χειρουργού! Έτσι, αν δεν γνώριζες κάποιον ψηλά ή δεν ήξερες κάποιον κουρέα ήταν πολύ δύσκολο να ακολουθήσεις το επάγγελμα του χειρουργού.

Από το 1745, το επάγγελμα του κουρέα και του χειρουργού χωρίστηκε σε δύο διαφορετικά επαγγελματικά πεδία. Κάποιος έπρεπε τώρα να επιλέξει αν θα είναι κουρέας ή χειρουργός ή να κατέχει και τις δύο άδειες. Μέχρι το τέλος του 18ου αιώνα όλα τα χειρουργικά καθήκοντα αφαιρέθηκαν από τους κουρείς. Περιορίστηκαν αυστηρά στο χτένισμα των μαλλιών και του ξυρίσματος. Από τα τέλη του 18ου και στις αρχές του 19ου αιώνα όπου στην αγορά κυριαρχούσαν οι περούκες, οι περισσότεροι κουρείς αναγκάστηκαν να φτιάχνουν περούκες ή να εγκαταλείψουν το επάγγελμα και από καλλιτέχνες έγιναν πλέον απλοί εργάτες παραγωγής.

Μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα, το επάγγελμα του κουρέα δεν αποτελούσε μια περιζήτητη καριέρα. Μόνο αργότερα μέσα από τις κινηματογραφικές ταινίες το επάγγελμα του κομμωτηρίου ανέκτησε τη δημοτικότητά του. Στη δεκαετία του 1920 άρχισαν να ανοίγουν σχολεία κομμωτικής και οι μαθητές διδάσκονταν έναν εντελώς νέο τρόπο κομμωτικής. Δεδομένου ότι πολλές γυναίκες αλλά και άνδρες ήθελαν το χτένισμα τους να μοιάζει με εκείνο του αγαπημένου τους ηθοποιού ή κάποιου διάσημου το κόστος των χτενισμάτων έφθασε στα ύψη.